

Slovo k povzbuzení na neděli 25. května 2025, na **Šestou neděli velikonoční** – C
Biblická čtení: Sk 15,1-2.22-29; Ž 21; Zj 21,10-14.22-23; Jan 14,23-29

Milé sestry, milí bratři,

dnešní **evangelium** – jako již minulou neděli – je z Ježíšovy **Řeči na rozloučenou**. Kristus ji pronesl – aspoň dle Jana – bezprostředně po Poslední večeři, těsně před svým utrpením. Má několik částí a ústí do závěrečné modlitby, později nazvané Velekněžské.

Čtyř velkých témat se **dotkl** dnešní úryvek:

Nejprve **vztahu** mezi **milováním Krista**, potažmo zachováváním jeho **slova** a **Božím přebýváním** v lidském **srdci a životě**. Že k lásce patří **činit**, co druhý **žádá** a co jemu a jeho věci **prospívá**, co mu jakoby **na očích vidíme**, že **souznění** a vzájemné **splynutí** patří k vrcholům každé lásky či že neustálá **myšlenka** na druhého, **zakomponování** jeho existence do vlastního života, přizpůsobení se druhému **k lásce patří**, tušíme už z našich mezilidských vztahů. O vztahu s **Bohem** to platí sice **jinak, tajemně**. Ale zato **par excellence**, povýtce. Neboť **Boží přítomnost** není vázána na časoprostor, a proto už třeba jen **myšlenka** na něj je jeho přítomností. O to více zachovávání jeho **slova**, uvádění ho v **čin**.

Druhým momentem dnešního **úryvku** je **zaslíbení Ducha svatého**. Kristus ho slibuje jako Boží osobní **sílu** své tajemné **přítomnosti** pro dobu po svém **odchodu**. Bude to Duch, který v životě lidí bude mít sílu způsobit, že **Ježíšův odkaz** a tím i jeho **přítomnost** zůstanou živé a skutečné. Sílu, že člověk – slovy Pavlovými – dokáže **vyznat** «Ježíš Kristus je Pán».

Zaslíbení **daru pokoje**, třetí téma dnešního úryvku, zjevuje, jak se **také** Kristova **přítomnost** silou Ducha má **projevovat**: Jako **pokoj a smír** mezi člověkem a Bohem, jako pokoj mezi lidmi navzájem, jako pokoj člověka vnitřní i vnější. Snaha o **pokoj**, a to i za cenu **oběti**, je jedním z **projevů lásky**, jedním ze způsobů **zachování** Ježíšova slova. Pokoj z toho plynoucí je pak způsobem a znamením kýženého **Božího přebývání**.

A začtvrté zazněla poněkud tajemně znějící **výzva k radosti**. Tajemně znějící proto, že má být **z Ježíšova odchodu**, z něčeho, co apoštolové v danou chvíli rozhodně nemohli vnímat pozitivně. A tak možná právě na tuto výzvu nyní zkusme zaměřit svou pozornost...

«Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci, neboť Otec je větší než já» zní Ježíšova výzva doslova. Nechme možná stranou podmínku «kdybyste mě milovali». A zkusme se jednoduše zeptat, co to má být za **radost**, že Ježíš **odchází** a už s apoštoly **nebude** přítomen tak jako doposavad. Důvodem této radosti totiž asi nebude jen Synovo oslavení u Otce, který je větší než on.

Ježíšova **výzva k radosti** se vztahuje na dobu **po** jeho smrti a zmrtvýchvstání, po jeho nanebevstoupení a po seslání Ducha. Tedy na dobu, kdy Kristus bude zpět v Božím světě, v nebi. A zde **na zemi** zůstane **jen tajemně** přítomen, a to právě silou **Ducha**. Taková jeho přítomnost bude **jiná**, určitě méně hmatatelná, z toho radost být nemůže. Ale bude **nová, tajemná**, do jisté míry větší. «Uvidíš ještě větší věci» řekl na začátku evangelia Natanaelovi při povolání prvních učedníků.

Nová tajemná přítomnost Krista po jeho odchodu bude totiž novým **znamením jeho Božství**, znamením, že **je Bůh** a že **je věčnost**. Kdyby zkušenost Božství skrze Ježíše skončila jeho smrtí, bylo by mnohem pochybnější, že šlo opravdu o zkušenost Boha. Ale právě proto, že **trvá i po** jeho nanebevstoupení, že se vztahuje k jeho tajemným **přítomnostem** v křesťanství, že ji všichni lidé, kteří se jí otevrou, mohou nějak zakusit, právě toto trvání je **znamením**, že křesťanská víra není marná, že můžeme věřit, že do Ježíšova lidství se opravdu **schoval Bůh**.

Možná tedy předně o takovémto **důvodu radosti** z Ježíšova odchodu mluví dnešní evangelium: Že stále pokračující **náboženská zkušenost** nás slabých lidí skrze **Ježíše** je

jedním z nejdůležitějších znamením jeho **Božství**. **Vztah s Bohem** skrze **Ježíšovo lidství** nám tak má přinášet **vnitřní radost**.

Přičemž autentická zkušenost Boha je zároveň vždy **i nějak nová**, nikdy **nemůže jen ustrnout** na dosavadních formách. Člověk ve vztahu s Bohem musí být vždy otevřen i něčemu novému, protože **Bůh je Bůh** a je vždy větší než jakákoli naše jeho dosavadní představa. **Deus semper maior** praví klasická formulace. **Bůh je Bohem a zároveň Láskou a Životem**, čímž je i absolutním **Pohybem**, Kristus je toho zčlověčením. Otevřenost Kristovým přítomnostem proto vždy znamená i otevřenost něčemu novému, přinejmenším **novým Božím výzvám**. A i to je důvod radosti.

Možná i proto může být výzva k radosti z Ježíšova odchodu ještě více **zobecněna**. Jako **princip**. Že za **odchodem**, zánikem čehokoli **dobrého** – dobré je vždy nějakou Boží, Kristovou přítomností – je povětšinou nějak možné spatřit něco **nového dobrého** a tím pádem **Božího, Ježíšovského**.

Což nijak **nebagatelizuje** bolestnost a tragičnost některých konců a ztrát. Některé bolesti, odchody a ztráty jsou tak **veliké**, že jen **těžko** v nich a za nimi může člověk hledat něco nového a dobrého. Nicméně i tehdy – navzdory vší bolesti a nesmyslnosti – snad můžeme **věřit**, že Kristus i za těmito ztrátami nějak nově **přítomen je**. Kdyby ne jinak, tak jako věčnost, věčná útěcha a radost. Kristova tajemná přítomnost ve světě zůstala totiž vždy nějak **ukřižovaná**, ne nepodobně jeho přítomnosti v nebi jako **Beránka**. Proto za **čirým křížem** je už jen **nebe a Bůh**.

První čtení ze Skutků nás dnes přeneslo do doby po Pavlově první misijní cestě. Podnikl ji v druhé polovině 40. let 1. století spolu s Barnabášem. Oba byli svědky nové skutečnosti, jak i **pohané** velmi **požehnaně** přijímají evangelium, křesťanskou víru a zvláště ve svatých tajemstvích (ve svátostech) také **zakoušejí** Boží blízkost. Vystala ovšem palčivá otázka, **nakolik** jsou tito noví křesťané vázáni **Mojžíšským Zákonem**, zejména rituálními předpisy Tóry, především obřízkou. Odpověď přesahovala kompetence jednotlivých apoštolů. Proto se Pavel s Barnabášem odebrali do Jeruzaléma a předložili celou záležitost Dvanácti. Byl svolán jakýsi první koncil, takzvaný jeruzalémský, na kterém padlo toto rozhodnutí: «Rozhodl Duch svatý a my, že (pohanům) nemá být ukládáno žádné další břemeno kromě těchto nutných věcí» a následuje výčet několika.

Celá biblická událost je nejen výzvou, že posláním církve má být snaha lidem **cestu k Bohu** co nejvíce **otevřít**, samozřejmě bez ztráty podstatného. Je nejen **pobídkou**, že křesťanství ve svém univerzálním pozvání má být všem **otevřené**. Je nejen zjevením, že i naším povoláním je hledat cesty, jak druhým a konečně i sobě **k Bohu pomoci**, ne jak od něj odradit.

Ale možná také připomínkou oné **schopnosti radovat se z nového**. Pro křesťany ze židovství bylo zcela nové, že Hospodin je zde pro všechny, že Mesiáš je přímo Božím Synem, že rituální část Tóry již neplatí a že i pohané jsou nyní k Bohu pozváni. Z toho všeho se měli **zaradovat**, v tom všem zakusit Boží blízkost a dobrotu...

Milé sestry, milí bratři, zkusme se zaradovat, volně parafrázující známou tezi Rudolfa Bultmanna, že „**Ježíšova věc jde dál**“ (věříme, že ještě i jinak, než si slavný evangelický teolog představoval). „**Ježíšova věc jde dál**“ **v Kristových tajemných přítomnostech**. Z nichž přinejmenším některé **jsou** – aspoň z našeho pohledu – stále nové, **musí být nové**, protože svět je nedokonalý a také proměnlivý, zatímco Bůh je Plnost, Lásky a Života.

Zkusme možná ale **nepřemýšlet** až tak o tom, co by měli dělat ti druzí, jak by se k novotám měla nově a křesťansky stavit církev. To povětšinou není v naší kompetenci. Ale zazpytujeme raději svědomí, jak bychom se **Bohu stále většímu** měli otevřít **my sami**, **hledající** všude a i **ve všem novém** Boha, Krista, silou Ducha...

Že „**Ježíšova věc jde dál**“ i po jeho odchodu do nebe, a to stále **i nějak nově**, je jedním ze znamení **Kristovy boholidské skutečnosti**. Zkusme z toho mít tedy **radost**...